

[Rimstad.]

interesser. Det vil altid være af værdi for industrien, hvis industriel og kommunal investering i videst muligt omfang kan koordineres.

En landsplanlægning er altså ønskelig, forudsat at denne planlægning består i et samarbejde mellem erhvervsliv og myndigheder, og forudsat at formålet med planlægningen er at skabe den mest effektive udnyttelse af produktionsapparatet, uden at virksomhederne kommer i økonomisk og driftsmæssig afhængighed af stat eller kommuner. Lovforslaget kan derfor alene bedømmes ud fra, i hvilket omfang disse forudsætninger opfyldes.

Den højtærede minister nævnedes i sin tale behovet for at placere virksomheder i egnsudviklingsområderne, således at den resterende arbejdskraftreserve kan inddrages i produktionen. Han taler om en strukturel arbejdsløshed, der utvivlsomt vil vise sig igen, hvis konjunkturerne vender, med mindre man i tide skaber industri på stedet, siger den højtærede minister. Det ville i denne forbindelse være ganske overordentlig interessant at vide, hvilke konjunkturfaste industrier det er man søger at skabe i egnsudviklingsområderne. Jeg tror, at den øvrige danske industri gerne ville lære lidt af ministeren herom. Jeg er bange for, at der ved statsetablering af industri i egnsudviklingsområderne blot medfølger en pligt for staten til at holde liv i disse virksomheder, selv hvis det i en konjunkturedgang viser sig, at de ikke er konkurrencedygtige.

Den højtærede minister ønsker at ophæve loven af 4. april 1960 om lån og garantier til visse erhvervsvirksomheder. Vi er modstandere af denne lovgivning, og vi vil kun græde tørre tårer, om den falder bort; men den højtærede ministers mening er naturligvis at indarbejde principperne fra denne lov i egnsudviklingsloven, og her må det vist i meget høj grad blive spørgsmålet, om man ikke kommer fra asken i ilden. I så fald vil det nok blive principperne fra egnsudviklingsgarantierne, der vil blive anvendt, også når det drejer sig om industrier i hovedstadsområdet. I de gældende love for egnsudvikling og særlige industrilån har man hidtil regnet med følgende årlige beløb: egnsudviklingslån 50 mill. kr.,

industrilån 10 mill. kr., i alt altså 60 mill. kr. Dette beløb foreslås nu forhøjet til 100 mill. kr., og når man tager i betragtning, at egnsudviklingen sidste år kun anvendte 31 mill. kr. og i de sidste tre år tilsammen 84 mill. kr., forstår man ikke rigtig baggrunden for denne forhøjelse til de 100 mill. kr. om året, for det har da ikke skortet på propaganda for anvendelse af de bevilgede penge.

Skal der overhovedet bare være en spinkel chance for en samfundsmæssig interesse i at slå ind på den af den højtærede handelsminister foreslåede vej, bør det være sådan, at alle eksisterende lånemuligheder skal være udtømt, før man kan opnå garanti eller lån under den nye lov, men man har eksempler på, at tilsagn om lån fra eksisterende finansieringsinstitutter ikke er udnyttet, fordi det har været muligt at opnå lavere forrentede egnsudviklingslån.

Ligeledes må det uheldige forhold understreges, at den industri, der på grund af soliditet har lånemuligheder gennem de normale kilder, må betale markedsrenten for sit lån, medens de mindre udviklede og mindre solide virksomheder, der er så heldige at opnå statsstøtte, nyder rentebeskyttelse i kraft af lån med statsgaranti.

Også bestemmelserne i lovforslagets kapitel IV er der grund til at sætte et stort spørgsmålstegn ved. Her gælder først og fremmest de samme betænkeligheder som ved de hidtidige egnsudviklingsbestræbelser, nemlig at man ved at lægge for kraftig vægt på egnsudviklingssynspunkterne kan komme til at modvirke den fra et samlet synspunkt mest rationelle placering af erhvervslivet. Afgørende i så henseende vil i dette tilfælde netop administrationen være, og i denne forbindelse må den risiko fremhæves, som ligger i bestemmelsen i § 9 om kommunernes adgang til at erhverve industriarealer og opføre erhvervsjendomme med statslån. Ganske vist fordes der her godkendelse af planerne fra statens side, men der synes ingen sikkerhed at være for, at kommunerne i forvejen sikrer sig erhvervslivets medvirken ved planernes udformning.

Ud fra principielle synspunkter ønsker mit parti ikke at medvirke til dette lovgivningsarbejdes gennemførelse. Men af det fremførte vil det også fremgå, at vi heller ikke er i stand til at komplimentere den